

Dr. Irena Murray-Žantovská

PAVILON V POHYBU: ČESKÁ KULTURA, IDEOLOGIE A EXPO 67

Anotace přednášky, 14. 5. 2007, AVU v Praze

Světová výstava Expo 67 v Montrealu, s více jak padesáti miliony návštěvníků, představovala výjimečnou politickou příležitost ekonomicky zvalorizovat českou a slovenskou kulturu na severoamerickém kontinentě. Pod záštitou úspěchu československého pavilonu v Bruselu, montrealský pavilon architektů Miroslava Řepy a Vladimíra Pýchy se svou jednoduchostí a maximálním využitím daného prostoru, vytvořil ideální kontext pro výjimečnou expozici, jejíž intelektuální rozsah – od artefaktů Velkomoravské říše po experimentální multimedia diapolyekranu, polyvize a kinoautomatu – představoval nesporně jeden z vrcholů výstavy.

Kontakt většiny amerických a kanadských návštěvníků expozice s kulturami střední a východní Evropy byl omezen na náhodný či zeměpisně podmíněný kontakt s evropskou emigrací. Hravý, technicky a kulturně vysoce pokročilý svět československého pavilonu, se 7,5 miliony návštěvníků, třetí nejnavštěvovanější pavilon na Expu vůbec, radikálně a permanentně změnil představu o české a slovenské kultuře, respektive ji vytvořil.

Po skončení výstavy došlo dokonce k soutěži mezi kanadskými provinčními vládami pavilon zachovat. Vítězem se nakonec stala nejmladší provincie v kanadské konfederaci, Nový Foundland (Newfoundland) která československý pavilon rozdělila na dvě části, z nichž hlavní dodnes slouží jako významné kulturní středisko v Grand Falls, dřevařské a papírenské komunitě 1800 km na východ od Montrealu. Tato zvláštní metonymie zdůrazňuje jak informativní, tak i transformativní potenciál české kultury.